

Valtionosuuspäätösten hyväksyminen

Kunnanhallitus 16.02.2026
114/02.05.01.00/2026

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää merkitä valtiovarainministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuspäätökset tietoonsa saatetuiksi ja päättää, ettei niiden johdosta esitetä oikaisuvaatimusta.

Päätös

Selostus Valtionosuusjärjestelmän kautta valtio osallistuu lakisääteisten kunnallisten peruspalvelujen rahoitukseen. Valtionosuudet ovat merkittävin osa kuntiin kohdistuvaa valtionapujärjestelmää. Valtionosuudet määräytyvät laskennallisin perustein ja maksetaan kunnalle automaattisesti ilman erillistä hakemusta.

Kunnan valtionosuus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta:

- Valtiovarainministeriö päättää vuosittain kunnille myönnettävän peruspalvelujen valtionosuuskokonaisuuden, joka käsittää peruspalvelujen valtionosuudet, veroperustemuutoksista johtuvat veromenetysten korvaukset sekä kotikuntakorvauksen perusosan.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää vuosittain opetus- ja kulttuuripalveluiden valtionosuuden.

Laukaan kunnan valtionosuudet ovat päätösten mukaan yhteensä 18,6 miljoonaa euroa vuonna 2026.

Peruspalvelujen valtionosuus

Valtiovarainministeriö on antanut päätöksen 18.12.2025 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2026.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus koostuu kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 1 § mukaisten valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista sekä syrjäisyyden, työpaikkaomavaraisuuden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, asukasmäärän kasvun ja saamelaiden kotiseutualueen kunnan lisäosien määräytymisperusteista.

Vuoden 2026 valtionosuusprosentista on säädetty lailla kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta (1357/2025). Kuntien valtionosuusprosentti laskennallisista kustannuksista on 25,72 ja kuntien omarahoitusosuus on 74,28 prosenttia. Lisäksi peruspalvelujen valtionosuudesta tehdään 64 miljoonaa euroa määräaikainen vähennys vuosina 2025–2027. Vuonna 2026 vähennys on 11,42 euroa asukasta kohden. Vuonna 2026 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 3,89 euroa asukasta kohden valtiontalouden säästötoimenpiteenä.

Verotulojen menetysten kompensatio

Kunnat ovat menettäneet osan kunnallisveron tuotosta, koska eduskunta on säätänyt veronmaksajille oikeuden saada vähennyksiä kunnallisverosta. Verotulomenetyksen kompensaatina valtio palauttaa osan näistä vähennyksistä,

joita ilman kunta olisi saanut enemmän itse säätämänsä kunnallisveroprosentin tuotosta. Laukaan kunnan verotulomenetysten korvaus vuodelle 2026 on 825.500 euroa.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmä toimii osana kuntien valtionosuusjärjestelmää. Kuntien lisäksi se kattaa myös yksityiset koulutuksen järjestäjät ja kuntayhtymät. Opetus- ja kulttuuritoimen järjestelmällä rahoitetaan koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa, osaa esi- ja perusopetuksesta, lukiokoulutusta, ammatillista koulutusta, kansanopistoissa, kansalaisopistoissa, kesäyliopistoissa, liikunnan koulutuskeskuksissa ja opintokeskuksissa järjestettyä vapaan sivistystyön koulutusta. Lisäksi järjestelmä kattaa opetustuntimäärän perusteella rahoitettavan taiteen perusopetuksen, kuntien liikuntatoimen ja nuorisotyön sekä museoiden, teattereiden ja orkestereiden toiminnan.

Vuoden 2026 valtionosuuden määrään vaikutti aamu- ja iltapäivätoiminnan tuntihinnan leikkaus, ja valmistavan opetuksen määrän vähentyminen. Aamu- ja iltapäivätoiminnan vuoden 2026 yksikköhinta oli 22,37 euroa ohjaustuntia kohden. Vuonna 2025 ohjaustunnin yksikköhinta oli 26 euroa.

Valtionosuudesta vähennetään kunnan omarahoitusosuus lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen. Lukiokoulutuksen laskennallinen peruste/asukas on 107,84 euroa, eli kokonaisuudessaan lukiokoulutuksen omarahoitusosuutta vähennetään päätöksellä 2.035.804 euroa. Ammatillisen koulutuksen laskennallinen peruste/asukas 200,80 euroa, eli kokonaisuudessaan ammatillisen koulutuksen omarahoitusosuutta vähennetään päätöksen mukaisesti 3.790,702 €.

Valtionosuudet yhteensä

Seuraavassa taulukossa on esitetty valtionosuuksien määrä talousarviossa 2026 verrattuna valtionosuuspäätökseen. Valtionosuuspäätöksen mukaan kunta saa 220.000 talousarviossa ennakoitua vähemmän valtionosuutta.

Laukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuus vuodelle 2026 on 19,0 miljoonaa euroa, josta 7,9 miljoonaa euroa on verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta. Kotikuntakorvausten nettomäärä on 0,15 miljoonaa euroa positiivinen. Vuonna 2026 veroperustemuutoksista johtuva veromenetysten kompensaatio on Laukaan osalta 0,9 miljoonaa euroa. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusrahoitus jää vuonna 2026 Laukaan osalta 1,2 miljoonaa euroa negatiiviseksi. Yhteensä edellä mainittujen rahoitusmuotojen tilitykset kunnalle vuonna 2026 ovat 18,7 miljoonaa euroa, josta valtionosuustuloiksi katsotaan 18,6 miljoonaa euroa kotikuntakorvausten kohdistuessa sivistyspalveluiden tuloihin.

VALTIONOSUUDET 2026	Talousarvio	Päätös	Erotus
1 000 €			
Peruspalvelujen valtionosuus	11 058,0	11 058,0	0,0
Verotuloihin perustuva tasaus	7 941,0	7 941,0	0,0
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-1 083,0	-1 236,5	-153,5
Verotulomenetysten kompensaatio	892,0	825,5	-66,5
Valtionosuudet yhteensä	18 808,0	18 588,0	-220,0

Kotikuntakorvaukset

Opetuksen järjestäjä on oikeutettu kotikuntakorvaukseen oppilaan suorittaessa oppivelvollisuuttaan muussa kuin oman kotikuntansa esi- tai perusopetuksessa. Kotikuntakorvaus määräytyy oppilaan iän mukaan. Kotikuntakorvauksen perusosa lasketaan jakamalla kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien yhteenlasketut esi- ja perusopetuksen toteutuneet kustannukset kuntien painotetulla 6-15-vuotiaiden määrällä. Valtiovarainministeriö on päättänyt 18.12.2025 kunnan kotikuntakorvauksen perusosaksi 8.833,75 euroa.

Kotikuntakorvaus ei ole kuntien valtionosuutta, vaan kuntien välistä ja muulle opetuksen järjestäjälle (yksityinen taho tai valtio) kohdentuvaa rahaliikennettä, jonka valtio hoitaa kuntien puolesta osana valtionosuusmaksatusta. Kunnan kirjanpidossa kotikuntakorvausmenot ovat perusopetuksen toimintamenoja ja tulot perusopetuksen toimintatuottaja. Päätöksen mukaan Laukaan kotikuntakorvaustulot ovat 698.043 euroa, ja kotikuntakorvausmenot 549.177 euroa, eli yhteensä kotikuntakorvaukset ovat 148.866 euroa.

Valtionosuuspäätösten hyväksyminen

Kunnalla on oikeus kolmen kuukauden kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan hakea oikaisua valtionosuuspäätökseen. Valtionosuuslaskelma, verotulotasaus, kotikuntakorvaukset sekä opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusrahoitus on tarkastettu sivistystoimen ja talouspalveluiden yhteistyönä käytettävissä olevin tiedoin, ja opetushallitusta konsultoiden, eikä tiedoissa tai laskelmissa ole havaittu virheitä. Koska valtionosuuspäätökset ovat nykyisten laskentaperusteiden mukaiset, esitetään, että oikaisua ei haeta.

Valmistelija

Konsernipalvelujohtaja Maarit Kaija, 040 351 8605
Taloussuunnittelupäällikkö Anne Toikka, 050 315 3307
Sivistysjohtaja Jussi Silpola, 0400 250 743